

Groeiverlies versus rooiverliezen

Veel telers verwachten dit jaar geen topopbrengst. Je wilt dan als teler de bieten zo lang mogelijk laten groeien. Wanneer ze daardoor uiteindelijk onder slechte omstandigheden geroid moeten worden, kan dit averechts uitwerken.

Mits het bladapparaat gezond is, kunnen bieten in de herfst nog fors doorgroeien. Eind september stijgt het suikergehalte gemiddeld met 0,25% per week en neemt het wortelgewicht met een ton bieten per week toe. Bij een bietenprijs van 35 euro is dit een financieel effect van ongeveer 100 euro per week voor elke hectare bieten. Reken je met surplusbieten van 25 euro, dan is het effect ruim 60 euro

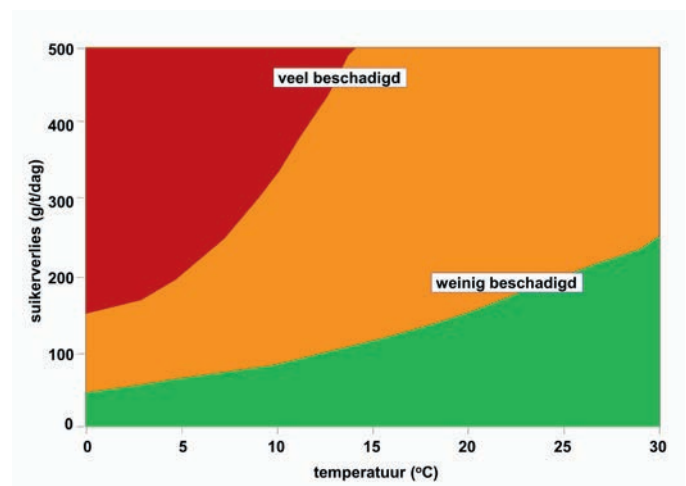
per week. Later in de campagne groeien de bieten veel minder hard. Half november is het effect nog maar zo'n 25 respectievelijk 18 euro per week. Wanneer de bieten geroid zijn, treedt er ook suikerverlies op tijdens de bewaring. Gemiddeld is dit zo'n 150 g per ton per dag. Bij 80 ton bieten komt dit neer op ongeveer 0,5 ton bieten per week aan suikerverlies.

Rooiverlies en hogere tarra

Later oogsten kan gunstig zijn voor de opbrengst, maar dit effect kan teniet gedaan worden door verliezen bij de oogst en meer grondtarra. Rooien onder slechtere omstandigheden leidt tot grotere verliezen, vooral doordat door intensiever reinigen puntbreuk toeneemt. Bij de rooichecks die door de Agrarische Dienst van Cosun Beet Company in 2019 zijn uitgevoerd,

was het gemiddelde bietverlies 1,85 ton per hectare. De hoogst gemeten waarden waren 2 tot 3 ton hoger. Ook verliezen beschadigde bieten meer suiker tijdens de bewaring. Beschadiging heeft meer effect op het suikerverlies dan de temperatuur. Zie de illustratie. Wanneer de tarra stijgt van 10 naar bijvoorbeeld 15%, wordt per hectare 5 ton extra grond meegeleverd. Dit kost ruim 60 euro aan extra tarrabijdrage. Het advies blijft daarom om gebruik te maken van goede rooiomstandigheden. Het voordeel van de nagroei van bieten tijdens de campagneperiode kan makkelijk omslaan in een nadeel vanwege hogere verliezen bij de oogst en een hogere tarrabijdrage.

Jan Willem van Roessel en Jan-Kees Boonman



Verband tussen suikerverliezen en temperatuur in de hoop bij weinig en veel beschadigde bieten





Achtergrondinformatie bij het artikel: 'Groeiverlies versus rooiverliezen'

Dit document is opgesteld als achtergrondinformatie bij het artikel 'Groeiverlies versus rooiverliezen', IRS-Informatie, september 2020. Contactpersonen Jan Willem van Roessel en Jan-Kees Boonman.

Nagroeï en bewaarverlies

Mits het bladapparaat gezond is, kunnen bieten in de herfst nog fors doorgroeien. Eind september stijgt het suikergehalte gemiddeld met 0,25% per week en neemt het wortelgewicht met een ton bieten per week toe. Bij een bietenprijs van 35 euro is dit een financieel effect van ongeveer 100 euro per week voor elke hectare bieten. Reken je met surplusbieten van 25 euro, dan is het effect ruim 60 euro per week. Later in de campagne groeien de bieten veel minder hard. Half november is het effect nog maar zo'n 25 respectievelijk 18 euro per week. In onderstaande tabel is de groei per week weergegeven. Dit is gebaseerd op de gegevens van uitgeleverde telers in de jaren 2015 tot en met 2019. Het gaat hierbij om gemiddeldes. Van jaar tot jaar kan dit anders uitpakken. Het gehalte kan onder gunstige omstandigheden veel sneller stijgen, maar soms daalt het suikergehalte zelfs in een bepaalde periode in de campagne.

Wanneer de bieten geroid zijn, treedt er ook suikerverlies op tijdens de bewaring. Gemiddeld is dit zo'n 150 g per ton per dag. Dit komt overeen met een daling van het suikergehalte van 0,1% per week. Een andere manier om hierbij wat gevoel te krijgen is het omrekenen naar een effect per hectare bieten. Bij 80 ton bieten komt 150 g per ton per dag neer op ongeveer 0,5 ton bieten per week aan suikerverlies.

Tabel. Ontwikkeling suikeropbrengst gedurende de campagne 2015-2019

| <i>datum</i> | <i>polsuiker</i> | <i>gehalte</i> | <i>wortel</i> | <i>financieel bietenprijs</i> | <i>financieel bietenprijs</i> | <i>stijging/wk bietenprijs</i> | <i>stijging/wk bietenprijs</i> |
|--------------|------------------|----------------|---------------|-----------------------------------|-----------------------------------|------------------------------------|------------------------------------|
| | | | | € 35,00 | € 25,00 | € 35,00 | € 25,00 |
| 9-sep | 12.029 | 16,25 | 74,02 | € 2.416,06 | € 1.725,76 | | |
| 16-sep | 12.443 | 16,51 | 75,34 | € 2.521,81 | € 1.801,29 | € 105,74 | € 75,53 |
| 23-sep | 12.820 | 16,75 | 76,54 | € 2.618,32 | € 1.870,23 | € 96,51 | € 68,94 |
| 30-sep | 13.162 | 16,95 | 77,64 | € 2.705,76 | € 1.932,69 | € 87,45 | € 62,46 |
| 7-okt | 13.469 | 17,13 | 78,64 | € 2.783,97 | € 1.988,55 | € 78,21 | € 55,86 |
| 14-okt | 13.741 | 17,27 | 79,55 | € 2.852,80 | € 2.037,71 | € 68,83 | € 49,16 |
| 21-okt | 13.978 | 17,39 | 80,38 | € 2.912,12 | € 2.080,08 | € 59,32 | € 42,37 |
| 28-okt | 14.181 | 17,48 | 81,14 | € 2.961,81 | € 2.115,58 | € 49,70 | € 35,50 |
| 4-nov | 14.349 | 17,53 | 81,83 | € 3.001,80 | € 2.144,14 | € 39,99 | € 28,56 |
| 11-nov | 14.481 | 17,56 | 82,46 | € 3.032,00 | € 2.165,71 | € 30,20 | € 21,57 |
| 18-nov | 14.579 | 17,56 | 83,02 | € 3.052,35 | € 2.180,25 | € 20,35 | € 14,53 |
| 25-nov | 14.642 | 17,53 | 83,53 | € 3.062,79 | € 2.187,71 | € 10,45 | € 7,46 |
| 2-dec | 14.670 | 17,47 | 83,97 | € 3.063,29 | € 2.188,07 | € 0,50 | € 0,36 |